Belgisch Militair Tijdschrift
Revue Militaire Belge

Waarom ook de regionale context een militaire oplossing in Afghanistan bijna onmogelijk maakt(e)

Fangio VAESEN

Kapitein-commandant van het vliegwezen Fangio Vaesen heeft als inlichtingenofficier zowel in binnen- als buitenland gewerkt op verschillende niveaus. Op de Algemene Dienst Inlichtingen en Veiligheid heeft hij enkele jaren de functie van 'analist Afghanistan' ingevuld. Verleden jaar heeft hij een master in de politieke wetenschappen (internationale relaties) behaald aan de UCL. Op dit moment is hij hoofd van het departement Vorming en tweede commandant van de Inlichtingen- en VeiligheidsSchool (IVS) te Heverlee.

En novembre 2009, lors d'une visite à Islamabad, une délégation américaine a décrit à Ali Zardari, alors président du Pakistan, le rôle central que jouait son pays dans la stratégie du président Obama concernant le conflit en Afghanistan. Tandis qu'auparavant l'ensemble Afghanistan-Pakistan était désigné par le néologisme « AfPak », la délégation utilisait alors le terme « PakAf ». Les Pakistanais ont souligné que cette nouvelle appellation tendait à faire croire que c'était leur pays qui représentait le plus gros problème ; dès lors, ce changement de nom ne fut jamais entériné. Le présent article entend montrer que la crainte d'Islamabad reposait pourtant bien sur un fond de vérité : le rôle du Pakistan, passé et présent, est une des raisons pour lesquelles le conflit en Afghanistan n'est toujours pas résolu.

Bijna 18 jaar na de eerste inval van Amerikaanse troepen in Afghanistan, beseffen de betrokken partijen dat een militaire overwinning niet mogelijk is. Sinds 2003 neemt Defensie deel aan de internationale coalitie tegen de Taliban. Het is de langstlopende operatie voor ons land.

De interne problemen in Afghanistan, waarvan slecht bestuur, corruptie, nepotisme, drugstrafiek, krijgsheren en zwakke veiligheidstroepen enkele voorbeelden zijn, hebben ontegensprekelijk een negatieve impact op de militaire en civiele strategieën om tot een oplossing te komen voor de oorlog in het land. Dit artikel gaat een stap verder en analyseert

de situatie vanuit een regionaal aspect. De theoretische basis is de *Regional Security Complex Theory* (RSCT) van Barry Buzan: "*Security is a relational phenomenon. Because security is relational, one cannot understand the national security of any given state without understanding the international pattern of security interdependence in which it is embedded*". Met andere woorden, de veiligheid in Afghanistan is afhankelijk van een intern en extern samenspel tussen de verschillende actoren, met Pakistan in een (negatieve) sleutelrol.

De Islamitische Republiek Pakistan en haar op India gerichte politiek

De opdeling van Brits-Indië op 14/15 augustus 1947

De ideologische basis voor de oprichting van Pakistan, na de partitie van Brits-Indië in 1947 (zie illustratie), was de constructie van een identiteit geworteld in religie, in de islam. De eerste leiders van Pakistan, aangesloten bij de partij "Moslimliga", kwamen uit gebieden van de Indiase kant van de partitie. Aanvankelijk was hun strijd niet de onafhankelijkheid van de Britse imperiale heerschappij, zoals voor het Indiase volk, maar was de verdediging van de rechten van de moslimbevolking tegen de dominantie van een hindoeïstische meerderheid die, volgens Pakistan, de partitie nooit aanvaard heeft. De religieuze ondertoon, gebaseerd op de

angsten van een hindoeïstische heerschappij, wordt de basis van een op India gerichte dreigingsperceptie. Gedurende haar bestaan vormt dit het referentiepunt van het Pakistaanse buitenlands beleid, gedomineerd door een focus op veiligheid. India is de aartsvijand van Pakistan en het gevoel is wederzijds. De grenzen tussen beide landen werden regelmatig betwist, met het conflict in Kasjmir meestal als de hoofdoorzaak; Pakistan trok vaak aan het kortste eind. Beide landen zijn nucleaire machten sinds 1998.

De op India gerichte benadering van de Pakistaanse elite kan worden gekoppeld aan de definitie van '*securitisation'*: "*something is a security problem when the elites declare it to be so*". Het gevolg is dat het veiligheidsprobleem, in dit geval India, de strategie van het Pakistaanse buitenlands en binnenlands beleid bepaalt en dat er veel middelen aan worden besteed (*high politics*). Deze achtergrond effent het pad voor de superieure positie van het Pakistaanse leger binnen staatsinstellingen en de samenleving. Het leger bekomt een bijna volledige dominantie van de besluitvorming binnen de elite en zijn belangrijkste instrument om de nationale en internationale beleidsagenda van het land te sturen is de *Inter-Services Intelligence Directorate* (ISI), de Pakistaanse inlichtingendienst. Deze dominantie kan samengevat worden in één quote: "Terwijl de meeste landen een leger hebben, is Pakistan in feite een leger dat een land heeft om haar bevelen uit te voeren".

De rol van Afghanistan voor Pakistan: een veiligheids- en economische doelstelling

Sinds vier decennia maakt Afghanistan deel uit van de *strategic depth policy* van Pakistan. Met haar aartsrivaal langs de oostelijke grens is het belangrijk om een stabiele westelijke grens te hebben. In het geval van een oorlog met India, zou een gebrek aan geografische diepte Pakistan kwetsbaar maken. Militaire logica beschrijft dat het beter is om één front te moeten verdedigen, en een veilig achterland te hebben, dan gekneld te zitten tussen twee vijandelijke grenzen. Een pro-Pakistaanse elite in Kaboel, of op zijn minst een bevriende Afghaanse regering, kan een verhoogde fysieke veiligheid voor Pakistan bieden. Sinds de partitie in 1947 kunnen Afghanistan en Pakistan echter niet als vrienden worden beschouwd.

De inval van de Sovjetunie in Afghanistan in 1979, waardoor het land één van de belangrijkste theaters van de Koude Oorlog-rivaliteit werd, bood een opportuniteit voor Pakistan. Eén van de belangrijkste redenen waarom deze inval evolueerde van een initieel (militair) succes tot

een compleet fiasco, is de internationale, en vooral de Amerikaanse, steun aan de *mujahedeen* die streden tegen de Sovjettroepen. De opkomst van een islamitische oppositiebeweging in Afghanistan bood Islamabad een middel om haar invloed in Afghanistan te vergroten. De Amerikaanse steun, bijna 400 miljoen dollar per jaar, werd door de ISI verdeeld onder de *mujahedeen*. In samenwerking met de CIA werden er trainingskampen opgericht op Pakistaans grondgebied en een rekruteringscampagne voor de Jihad (heilige oorlog) werd gelanceerd in de religieuze scholen (*madrasas*). De *mujahedeen* werden getraind, gefinancierd en uitgerust in Pakistan vooraleer ze over de grens gestuurd werden om te strijden. Eén van de directe gevolgen is de creatie van *safe havens* in Pakistan; tot op heden spelen deze toevluchtsoorden een bepalende rol in de strijd tegen de Taliban.

In de jaren ’90 was het andere hoofddoel van het Afghaanse beleid om toegang te krijgen tot de Centraal-Aziatische markten. Toenemende invloed in Afghanistan zou een opening kunnen bieden voor energie- en handelscorridors tussen Pakistan en de Centraal-Aziatische staten, maar dit zou alleen kunnen werken als er pijpleidingen op het Afghaanse grondgebied werden aangelegd. Dit bleek echter een illusie, want de periode na de terugtrekking van de USSR en de val van het Nadjiboellah-regime ging gepaard met instabiliteit en een meedogenloze burgeroorlog. Het gemeenschappelijke doel van de *mujahedeen*, het verdrijven van de Russische indringer, was bereikt. Hun leiders waren niet in staat om de macht te delen en vochten in de plaats een wrede machtsstrijd, wat een vicieuze cirkel van wraak en wantrouwen creëerde in het land. Afghanistan wordt weleens omschreven als een ‘kerkhof van imperiums’ (*graveyard of empires*), maar het spreekwoord ‘zijn eigen graaf graven’ kan ook als toepasselijk worden beschouwd voor het land.

Het is, in deze context, een maatschappij gekenmerkt door geweld en criminaliteit, dat een nieuwe groep het daglicht ziet: de Taliban[1]. Een groep die een schadelijke erfenis op de Afghaanse geschiedenis heeft achtergelaten, en dit blijft doen, maar ook een proxy die Pakistan kan dienen in zijn buitenlands beleid en zijn doelstellingen. Er is (bijna) unanimiteit dat Pakistan, via de ISI, directe en indirecte steun heeft verleend aan de Afghaanse opstandelingen en dat nog steeds doet. De meeste hulp lijkt te komen van personen op het midden- en lager niveau van de ISI, maar er zijn aanwijzingen dat hoge functionarissen binnen de Pakistaanse regering en het leger dit actief aanmoedigen. Op basis van interviews met Taliban-bevelhebbers wordt gesteld dat de ISI-vertegenwoordigers heeft binnen de *Taliban Senior Leadership* (TBSL), hetzij als leden of ten minste als waarnemers; de ISI is dus

[1] Dit artikel zal de term ‘Taliban’ blijven gebruiken om de ‘Afghaanse Taliban’ te beschrijven.

betrokken op het hoogste niveau van de Taliban. Het TBSL bevindt zich sinds de val van het Taliban-regime in 2001 op Pakistaans grondgebied, vanwaar het de strijd tegen de internationale coalitie en de Afghaanse regering stuurt.

Het vasthouden aan de strategische diepte als een veiligheidsdoelstelling is sinds de jaren tachtig een sleutelelement in het Afghaanse beleid van Pakistan. Het Taliban-regime diende de Pakistaanse belangen in Afghanistan, omdat India de toegang werd ontzegd. Voor economische doeleinden is Afghanistan een toegangspoort richting Centraal-Azië. De Taliban zouden de onderling strijdende *mujahedeen* verdrijven en stabiliteit kunnen brengen. Het is echter belangrijk op te merken dat de steun van Pakistan aan de Taliban niet steunt op enige ideologische overweging; het is voornamelijk gebaseerd op geostrategische (veiligheid) en economische redenen. Het is een pragmatische aanpak, aangezien een vriendelijk Afghaans regime Pakistan helpt haar buitenlands beleidsdoelstellingen te bereiken. Het is echter ook belangrijk te benadrukken dat de Taliban geen marionet van Pakistan is. Kortom, de Taliban is een loyale proxy, maar er zijn grenzen aan de Pakistaanse invloed en controle.

De opmars en de val van de Taliban, met opnieuw een centrale rol voor Pakistan

De Taliban hebben Afghanistan geleidelijk veroverd. In 1994 werd de zuidelijke stad Kandahar, het 'hart' van het Pashtun gebied in Afghanistan, veroverd door de Taliban en in september 1996 viel de hoofdstad Kaboel. In 2000 hadden de Taliban de controle over meer dan 80% van het land, maar het heeft nooit het volledig Afghaans grondgebied veroverd. Een deel bleef in handen van de 'Noordelijke Alliantie', een legermacht onder leiding van Ahmad Shah Massoud (Tadzjiek) die tegen de Taliban vocht en die voornamelijk bestond uit Tadzjiekse strijders maar ook uit leiders en strijders van de andere etnische minderheden in Afghanistan. Het Taliban-regime werd erkend door drie landen: Saudi-Arabië, de Verenigde Arabische Emiraten en… Pakistan. De laatste speelde een beslissende rol; de Pakistaanse steun was immers cruciaal in de opmars van de Taliban. Sommige rapporten stellen dat Pakistaanse militairen actief betrokken waren bij de gevechten.

De terroristische aanslagen van 9/11 brachten het begin van het einde voor het Taliban-regime met zich mee. In 1999 kregen de daders van deze aanvallen een initiële training in Afghanistan. Hun richtlijnen, hun financiën, het concept van operaties en gedetailleerde

plannen voor de aanslagen kwamen van Al-Qaida in Afghanistan. De reactie van de regering Bush is bekend: 'de wereldwijde oorlog tegen terreur' (GWT). De terugkerende retoriek van president Bush van de GWT plaatst het gevaar van terrorisme in het hart van de Amerikaanse nationale belangen en van bijna de hele westerse wereld, wat nogmaals het belang van het discours van leiders en de definitie van *securisation* aangeeft.

Met de steun van het Amerikaanse Congres en onder VN-resolutie begon operatie *Enduring Freedom in Afghanistan* (OEF-A) op 7 oktober 2001. Op militair vlak kan deze operatie als een succes beschouwd worden, mede omdat de Taliban zich terugtrokken en directe gevechten meden. Het einde van het Taliban-regime wordt vaak gedateerd op 9 december 2001, amper twee maanden na de start van OEF. Het is belangrijk te benadrukken dat de Taliban en Al-Qaida slechts tijdelijk werden verslagen; de vijand was niet vernietigd. Osama Bin Laden en de meerderheid van het TBSL hadden zich teruggetrokken in hun Pakistaanse toevluchtsoorden, vanwaar ze zich reorganiseerden en zich voorbereidden op de toekomst. Met andere woorden, de Pakistaanse *safe havens* waren één van de belangrijkste redenen voor het voortbestaan van de Taliban, na de val van haar regime, en voor haar heropleving erna.

Op 5 december 2001 creëert de Conferentie van Bonn, onder toezicht van de Verenigde Naties, een interim-regering onder leiding van Hamid Karzai (Pashtun). De belangrijkste ministerposten gaan echter naar de leiders van de Noordelijke Alliantie, en de vertegenwoordiging van de Pashtuns is zwak. De Taliban worden niet uitgenodigd voor deze conferentie. Meer dan 18 jaar later kan er een debat gevoerd worden of de afwezigheid van de Taliban in Bonn een misrekening was, en dit zonder de wreedheden, oorlogsmisdaden, vandalisme en onderdrukking van de vrouw tijdens het Taliban-regime te minimaliseren.

De Amerikaanse boodschap aan Pakistan was duidelijk: of ze steunen de Amerikanen in deze oorlog, of ze zijn tegen de Amerikanen. De Pakistaanse autoriteiten hebben vooral logistieke steun voorzien door toegang te verlenen tot hun grondgebied. De oprechtheid van deze steun kan echter sterk in vraag worden gesteld. Na 9/11 bevinden de VS en Pakistan zich plotseling weer in lijn, dit keer in een poging het regime dat de ISI in Kaboel had helpen installeren omver te werpen.

Pakistan had verschillende verwachtingen van de VS in ruil voor de steun aan de GWT. De verzekering dat de Noordelijke Alliantie – die Islamabad als een proxy voor India zag – Kaboel niet zou innemen wanneer de Taliban vielen, is er één van. Vanuit Pakistaans oogpunt hebben de Amerikanen de sleutels van Kaboel min of meer aan India overhandigd en de uitkomst in Bonn heeft deze opvatting enkel versterkt. De initieel gelukte poging van Pakistan

om de Indiase aanwezigheid in Afghanistan zo beperkt mogelijk te houden, werd gecounterd door een toenemende Indiase economische investering in Afghanistan na de val van het Taliban-regime. Een andere Pakistaanse verwachting was een meer proactieve houding van de VS om het conflict in Kasjmir op te lossen, maar de Amerikanen houden zich eerder afzijdig. Islamabad vond dat de oorlog tegen het terrorisme haar strategische belangen heeft aangetast, ondanks aanzienlijke financiële en militaire steun van de VS. Als gevolg hiervan ging de Pakistaanse steun aan de Taliban door na de val van dit regime.

Zonder een voorstander te zijn van de tweets van president Trump (integendeel, eigenlijk), zit er in de volgende tweet van januari 2018 wel een grond van waarheid: "*The United States has foolishly given Pakistan more than 33 billion dollars in aid over the last 15 years, and they have given us nothing but lies & deceit, thinking of our leaders as fools. They give safe haven to the terrorists we hunt in Afghanistan, with little help. No more!*"

De gevolgen voor de strijd van de internationale coalitie

De strijd van de internationale coalitie in Afghanistan evolueert van een militair succes eind 2002 naar enkele kalmere jaren tussen 2003 en 2005 tot een jaarlijkse graduele verslechtering van de veiligheidssituatie in het land. Het is deze evolutie en de negatieve besluiten van de analyse van de strategieën van de *International Security Assistance Force* (ISAF) die president Obama doen beslissen een nieuwe strategie uit te werken voor het conflict in Afghanistan. Deze oorlog zal het belangrijkste punt worden van zijn buitenlandse politiek[2].

[2] Voor een diepgaandere analyse over de nieuwe strategie van president Obama voor het conflict in Afghanistan: VAESEN Fangio (2019), *La stratégie du président Obama par rapport à l'Afghanistan et au Pakistan*, Université Catholique de Louvain, 140 pagina's.

Waarom ook de regionale context een militaire oplossing in Afghanistan bijna onmogelijk maakt(e)

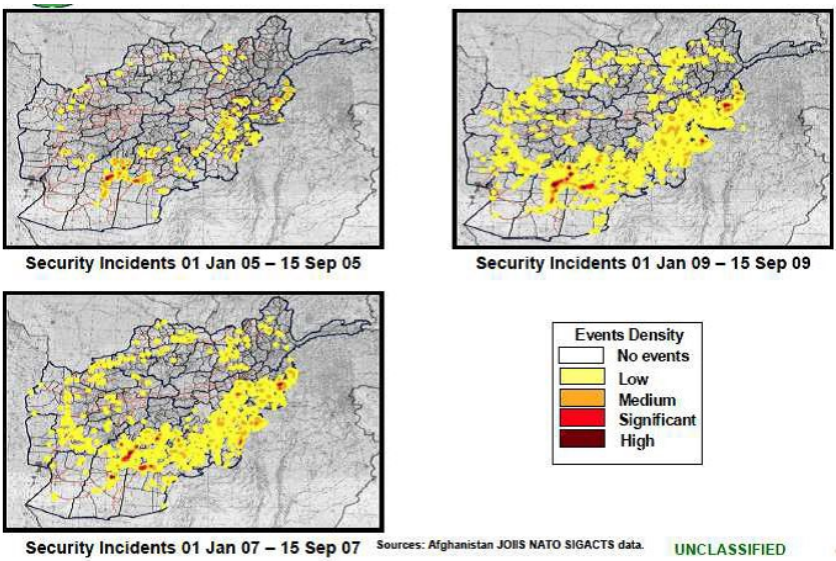

Vele interne problemen hebben bijgedragen tot de verslechtering van de situatie in Afghanistan. Daarenboven zijn verschillende auteurs het erover eens dat de oorlog in Irak vanaf 2003 de situatie niet geholpen heeft, omdat ze noodzakelijke versterkingen en extra financiering voor Afghanistan heeft verhinderd. Een sterkere verwoording omschrijft de oorlog in Irak als een 'fatale afleiding' voor de strijd in Afghanistan. De belangrijkste reden voor de verslechtering van de veiligheidssituatie in Afghanistan is echter de opmars en de sterkte van de Taliban, die zich ontwikkeld hebben tot een '*insurgency*' en nog steeds gesteund worden door Pakistan.

In 2007 breidt de invloed van de Taliban zich uit en vanaf 2008 zijn het zuiden en het oosten van Afghanistan volledig onder controle van de Taliban. Haar strijders zijn aanwezig in de meerderheid van de 34 Afghaanse provincies, wat leidt tot een toename van aanvallen en aanslagen; de Taliban hebben het initiatief. Deze toenemende invloed wordt ook gekenmerkt door een parallelle structuur aan de Afghaanse regering: een zogenaamde 'schaduwregering'. Provinciale Taliban-schaduwgouverneurs – sommigen ervan verblijven in Afghanistan en anderen in Pakistan – leiden en coördineren de militaire operaties en voorzien soms

administratief en gerechtelijk bestuur in afwezigheid van de centrale overheid, vooral in door de Taliban gecontroleerde gebieden.

De nieuwe strategie van president Obama van eind 2009 zal een keerpunt zijn. Vaak wordt de uitwerking ervan gesimplificeerd tot het zenden van extra troepen, de zogenaamde '*surge*', maar er zit veel meer achter[3]. Eén van de belangrijkste (militaire) doelen is Al-Qaida verslaan en de Taliban verzwakken. De situatie op het terrein verandert vanaf 2010. Het aantal veiligheidsincidenten neemt toe, maar paradoxaal genoeg kan dit als positief worden beschouwd: de offensieve operaties tegen de Taliban, uitgevoerd door een groter aantal soldaten op de grond, nemen aanzienlijk toe en veroorzaken een reactie van de vijand, wat leidt tot meer gevechten. Een belangrijk gevolg is dat het initiatief is verschoven naar de coalitietroepen. Een tweede belangrijk onderdeel van de (militaire) strategie is een sterke toename van drone-aanvallen op Al-Qaida in Pakistan en een verhoging van *Special Forces* raids tegen de Taliban in Afghanistan. Deze operaties, samen met de drone strikes, zijn zo succesvol dat de Taliban en Al-Qaida niet altijd in staat zijn om de geëlimineerde leiders te vervangen. Eén van de grootste successen, en waarschijnlijk de bekendste, is de eliminatie van Osama Bin Laden op 1 mei 2011 in Abbottabad, Pakistan.

Daarnaast wordt er, met wisselend succes, gestreden tegen de andere interne problemen in Afghanistan; goed bestuur, minder corruptie, een beter juridisch systeem en de strijd tegen de drugstrafiek zijn enkele voorbeelden van civiele doelstellingen. De eerste pogingen tot verzoening en tot onderhandelingen met de 'gematigde' Taliban worden ook opgestart. Er wordt door de internationale coalitie ook zwaar geïnvesteerd in de opleiding van de Afghaanse veiligheidstroepen, omdat zij op termijn de verantwoordelijkheid over de veiligheid moeten overnemen (de zogenaamde 'transitie').

De militaire en (een deel van) de civiele objectieven van de nieuwe strategie worden bereikt, maar dit kan niet gezegd worden van de doelen met betrekking tot Pakistan. Onder druk van de VS steunen de Pakistani geleidelijk aan de Amerikaanse inspanningen tegen de extremisten. In 2010 voeren de CIA en ISI verschillende gezamenlijke operaties uit, wat leidde tot de arrestatie van verschillende leiders van de Taliban en Al-Qaida. Deze arrestaties veranderen de houding van Pakistan ten opzichte van de Taliban echter niet; het illustreert een Pakistaanse poging om controle te krijgen over het onderhandelings- en verzoeningsproces. Bepaalde auteurs stellen dat Islamabad actie onderneemt wanneer de Pakistaanse leiders

[3] VAESEN F., *op. cit*.

weten dat ze een buitenlandse extremist kunnen vangen, maar ze blijven terughoudend tegen de Taliban, tenzij ze een punt willen maken zoals bij de initiële onderhandelingspogingen.

Islamabad buigt dus maar gedeeltelijk voor de Amerikaanse druk, maar haar steun aan de Taliban stopt niet. Het belang hiervan kan niet onderschat worden. Een analyse van de strijd tegen *insurgencies* wereldwijd toont aan dat het beschikken over *safe havens* en het krijgen van externe steun een doorslaggevende invloed kunnen hebben op de uitkomst van een conflict; dit wordt aangetoond door onderstaande figuren.

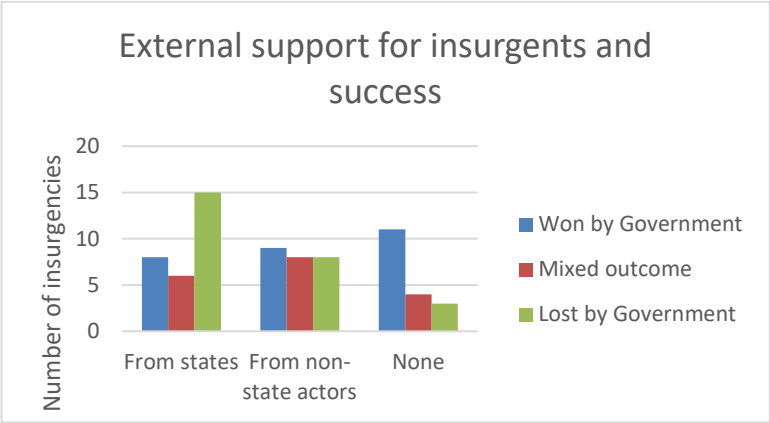

Data: RAND JMG 595-2.5

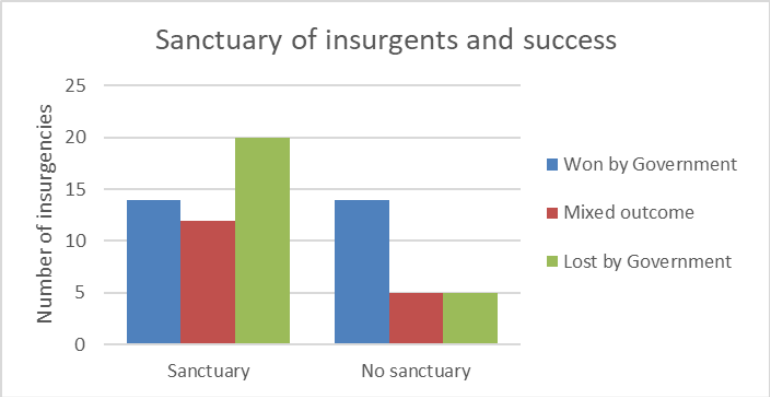

Data: RAND JMG 595-2.6

Waarom ook de regionale context een militaire oplossing in Afghanistan bijna onmogelijk maakt(e)

Voor de keuze van Pakistan om het Taliban-regime openlijk te ondersteunen en te erkennen, zal het land zwaar betalen. Op internationaal niveau verslechteren de relaties met andere naties en Pakistan geraakt geïsoleerd in de wereld; het regime wordt afgeschilderd als 'een sponsor van terrorisme'. Op regionaal niveau profiteert India van de pro-Taliban-aanpak van Islamabad, door onder andere zwaar te investeren in Afghanistan na de val van het Taliban-regime. De Pakistaanse toegang tot de Centraal-Aziatische markten komt er nooit. De keuze van Islamabad om extremisten te gebruiken als proxy voor haar buitenlands beleid, niet enkel met de Taliban in Afghanistan, veroorzaakt eveneens problemen op intern niveau. Pakistan slaagt erin haar eigen opstand te veroorzaken na de toelating van duizenden radicale extremisten en de oprichting van trainingskampen op haar grondgebied. In 2007 wordt de beweging van de Pakistaanse Taliban (*Tehrik-i-Taliban Pakistan*, TTP) opgericht, die een totale oorlog start tegen het Pakistaanse regime en verantwoordelijk is voor tientallen aanslagen in het land. Een quote van Bruce Riedel, één van de belangrijkste architecten van de nieuwe strategie van president Obama, vat deze interne problemen goed samen: *"Pakistan is the most dangerous place on earth as it has more terrorists per square kilometre than any other country in the world and the fastest growing nuclear arsenal in the world".*

Conclusie: is er een militaire oplossing voor het conflict in Afghanistan?

Eind 2014 is opnieuw een ijkpunt: het einde van ISAF en de start van *Resolute Support Mission* (RSM). Dit impliceert ook het einde van de transitie en van de terugtrekking van ongeveer 90% van de buitenlandse troepen. Op dat moment zijn de Taliban verzwakt maar opnieuw niet verslagen. De frequentie van de veiligheidsincidenten in Afghanistan van de voorbije jaren bewijzen dit; de Afghaanse veiligheidstroepen worden onder constante druk gezet en bepaalde regio's zijn opnieuw onder Taliban-controle. Een belangrijke reden is dat Pakistan haar directe en indirecte steun aan de Taliban niet heeft stopgezet en dat het probleem van de *safe havens* op Pakistaans grondgebied nooit is opgelost. Hierdoor heeft de internationale coalitie nooit de fatale slag kunnen toedienen aan de Taliban; een militaire overwinning in Afghanistan is (bijna) onmogelijk gebleven. Het zoeken naar een politieke oplossing, een vredesproces met de Taliban, lijkt daarom de enige oplossing.

Het lijkt erop dat, na meer dan 18 jaar conflict, de verschillende partijen het hierover eens zijn. Vanaf eind 2018 zijn de onderhandelingen tussen de VS en de Taliban in een versnelling geraakt en opnieuw is de rol van Pakistan op zijn minst opvallend. In december 2018

ontmoetten Amerikaanse en (officiële) Taliban delegaties elkaar voor de eerste keer in de Verenigde Arabische Emiraten; dit was ook de eerste keer dat de Amerikanen Pakistan hadden uitgenodigd. Sindsdien zijn er nog verschillende meetings gepland en gingen de vredesgesprekken verder, terwijl er in Afghanistan nog dagelijks gestreden wordt tegen de Taliban.

Op 29 februari 2020 tekenen de Amerikanen en de Taliban een historisch akkoord dat Afghanistan op weg naar vrede moet zetten. Beloftes zijn verbonden aan voorwaarden tussen beide partijen en intra-Afghaanse onderhandelingen zouden een volgende stap moeten zijn. De weg naar 'echte' vrede in het land is dus nog steeds lang.

De uitkomst van de verdere vredesonderhandelingen zal een rechtstreekse impact hebben op de inzet van Defensie: succes zou op termijn het einde kunnen betekenen van de langstlopende Belgische deelname aan een buitenlandse operatie. Het is op dit moment, ondanks het historische akkoord, echter te vroeg om deze uitkomst te voorspellen, maar het lijkt een zekerheid dat Islamabad zal blijven proberen om dit proces te beïnvloeden met als doel haar regionaal beleid te voeren. De veiligheid in Afghanistan blijft afhankelijk van een intern en extern samenspel tussen de verschillende actoren, met Pakistan in een sleutelrol.

Reageren? Réagir?: **BMT-RMB@mil.be**

Trefwoorden: Afghanistan, Pakistan, Taliban, Regionale context, Vredesonderhandelingen

Tous droits réservés - Alle rechten voorbehouden